

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2011r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Wojciech Zięba

Protokolant: st. sekr. sąd. Iwona Kozierek

Przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kędzierzynie-Koźlu – K. K. (1)

po rozpoznaniu w dniach: 16.06.2011r., 25.08.2011r. sprawy:

R. M. (1), s. T. i D. z d. K., ur. (...) w Z.

Oskarżonego o to, że:

I. W okresie od 18 sierpnia 1997r. w K. jako wykonawca z ramienia Przedsiębiorstwa Produkcyjno- Usługowego (...) sp. z o.o w S. ul. (...), a jednocześnie kierownik budowy odbudowanej hali magazynowej nr 4 przy ul. (...) należącej wówczas do I. (...) sp. zo.o w K. ul. (...) umyślnie spowodował bezpośrednie niebezpieczeństwo zawalenia się budowli, jako zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach , w ten sposób, że realizując proces wykonawczy bez projektu wykonawczego odstąpił od realizacji wykonawstwa inwestycji zgodnie z zaleceniami przewidzianymi w projekcie budowlanym w szczególności poprzez rezygnację z konstrukcji dachowej montażu ściąągów spinających każdą parę podciągów podpierających przekrycia dachowe co spowodowało zmniejszenie nośności konstrukcji obciążonej zagęszczonym śniegiem – o masie przekraczającej obliczeniową masę pokrywy śniegu przyjętą w projekcie budowlanym- nie uwzględniając w konstrukcji dachowej technicznej możliwości usuwania nadmiaru śniegu z pokrycia dachowego czego skutkiem w dniu 17 lutego 2006r. nieumyślnie doprowadził do zawalenia się dachu hali magazynowej należącej wówczas (...) Polska sp z.o.o w K. co spowodowało zagrożenie życia i zdrowia wielu osób oraz mienia wielkich rozmiarów

tj. o przestępstwo z art. 164§ 1 kk, 163§ 2 kk w zw. z art. 163§ 1 pkt. 2 kk przy zast. art. 11 § 2 kk

II. W dniach 6 marca 1998r. i 9 marca 1998r. w K. jako wykonawca z ramienia Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) sp. z o.o w S., a jednocześnie kierownik budowy odbudowanej hali magazynowej nr 4 należącej wówczas do I. (...) sp. zo.o w K., działając w ramach realizacji z góry powziętego zamiaru odpowiednio w dzienniku budowy Nr (...) I dotyczącym wskazanej inwestycji oraz pisemnym oświadczeniem poświadczył nieprawdę poprzez adnotację o wykonaniu budowy zgodnie z projektem, bez wprowadzenia jakichkolwiek zmian co nie polegało na prawdzie w związku z dokonaniem zmian konstrukcyjnych polegających na pozbawieniu konstrukcji dachowej hali ściąągów

tj. o przestępstwo z art. 271§ 1 kk przy zast. art. 12 kk

1. ustalając, że oskarżonemu R. M. (1) należy w miejsce czynu I. z części wstępnej wyroku przypisać zachowanie polegające na tym, że w okresie od 18 sierpnia 1997 r. do lutego 1998 roku w K., jako wykonawca z ramienia Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) sp. z o.o. w S. ul. (...), a jednocześnie kierownik budowy odbudowanej hali magazynowej nr 4 przy ulicy (...) należącej wówczas do (...) sp. z o.o. w K. ul. (...), realizując proces wykonawczy bez projektu wykonawczego, odstąpił od realizacji wykonawstwa inwestycji zgodnie z zaleceniami przewidzianymi w projekcie budowlanym, w szczególności poprzez rezygnację z konstrukcji dachowej montażu ściąągów spinających każdą parę podciągów podpierających przekrycia dachowe, co spowodowało zmniejszenie nośności konstrukcji,

nieumyślnie sprowadzając w ten sposób bezpośrednie niebezpieczeństwo zaważenia się budowli jako zdarzenia zagrażającego zdrowiu i życiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach, to jest zachowanie stanowiące czyn zabroniony z art. 164 § 2 kk w zw. z art. 164 § 1 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 2 kk, na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 kk umarza postępowanie karne przeciwko oskarżonemu R. M. (1) w zakresie dotyczącym opisanego wyżej czynu zabronionego,

2. ustalając, iż oskarżony R. M. (1) dopuścił się zachowania opisanego w pkt II.części wstępnej wyroku, które należy zakwalifikować jako czyn zabroniony z art. 271 § 2 kk w zw. z art. 271 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 kk umarza postępowanie karne przeciwko oskarżonemu R. M. (1) w zakresie dotyczącym tego czynu zabronionego,

3. na podstawie art. 632 pkt 2 kpk kosztami postępowania obciąża w całości Skarb Państwa.

II K 28/11

UZASADNIENIE

R. M. (1) oskarżony został o to, że :

I. w okresie od 18 sierpnia 1997 r. w K. jako wykonawca z ramienia Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) sp. z o.o. w S. ul. (...), a jednocześnie kierownik budowy odbudowanej hali magazynowej nr 4 przy ulicy (...) należącej wówczas do (...) Sp. z o.o. w K. ul. (...) umyślnie sprowadził bezpośrednie niebezpieczeństwo zaważenia się budowli , jako zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach, w ten sposób, że realizując proces wykonawczy bez projektu wykonawczego odstąpił od realizacji wykonawstwa inwestycji zgodnie z zaleceniami przewidzianymi w projekcie budowlanym, w szczególności poprzez rezygnację w konstrukcji dachowej z montażu ściąągów spinających każdą parę podciągów podpierających przekrycia dachowe, co spowodowało zmniejszenie nośności konstrukcji obciążonej zagęszczonym śniegiem – o masie przekraczającej obliczeniową masę pokrywy śniegu przyjętą w projekcie budowlanym – nie uwzględniając w konstrukcji dachowej technicznej możliwości usuwania nadmiaru śniegu z pokrycia dachowego, skutkiem czego w dniu 17 lutego 2006 r. nieumyślnie doprowadził do zaważenia się dachu hali magazynowej należącej wówczas do (...) sp. z o.o. w K. co spowodowało zagrożenie dla życia i zdrowia wielu osób oraz mienia w wielkich rozmiarach, to jest o przestępstwo z art. 164 § 1 kk, 163 par. 2 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 2 kk przy zast. art. 11 § 2 kk,

II. w dniach 6 marca 1998 r. i 9 marca 1998 r. w K. jako wykonawca z ramienia Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) sp. z o.o. w S., a jednocześnie kierownik budowy odbudowanej hali magazynowej nr 4 przy ulicy (...) należącej wówczas do (...) Sp. z o.o. w K., działając w ramach realizacji z góry powziętego zamiaru odpowiednio w dzienniku budowy Nr (...) 1 dotyczącym wskazanej inwestycji oraz pisemnym oświadczeniu poświadczyl nieprawdę poprzez adnotacje wykonaniu odbudowy zgodnie z projektem, bez wprowadzenia jakichkolwiek zmian co nie polegało na prawdzie w związku z dokonaniem zmian konstrukcyjnych polegających na pozbawieniu konstrukcji dachowej hali ściąągów, to jest o przestępstwo z art. 271 § 1 kk przy zast. art. 12 kk.

Po przeprowadzeniu postępowania, wyrokiem z dnia 6.05.2010 r., wydanym w sprawie II K 238/07, Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu :

- w miejsce czynu I. uznał R. M. (1) za winnego tego, że w okresie od 18 sierpnia 1997 r. do lutego 1998 roku w K., jako wykonawca z ramienia Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) sp. z o.o. w S. ul. (...), a jednocześnie kierownik budowy odbudowanej hali magazynowej nr 4 przy ulicy (...) należącej wówczas do (...) sp. z o.o. w K. ul. (...), realizując proces wykonawczy bez projektu wykonawczego, odstąpił od realizacji wykonawstwa inwestycji zgodnie z zaleceniami przewidzianymi w projekcie budowlanym, w szczególności poprzez rezygnację z konstrukcji dachowej montażu ściąągów spinających każdą parę podciągów podpierających przekrycia dachowe, co spowodowało zmniejszenie nośności konstrukcji, umyślnie sprowadzając w ten sposób bezpośrednie niebezpieczeństwo zaważenia się budowli jako zdarzenia zagrażającego zdrowiu i życiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach, to jest

zachowania stanowiącego czyn zabroniony z art. 164 § 1 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 2 kk, i wymierzył mu za ten czyn na podstawie art. 164 § 1 kk karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności,

- uznając oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa opisanego w punkcie II. , na podstawie art. 271 § 1 kk wymierzył oskarżonemu za nie karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Jednocześnie orzeczona została kara łączna 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, orzeczono wobec oskarżonego akcesoryjną grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 20 złotych każda, środek karny w postaci zakreślenia działalności gospodarczej w zakresie usług budowlanych na okres 1 roku, obciążając ponadto oskarżonego w znacznej części kosztami sądowymi.

Na skutek apelacji wniesionej wyłącznie przez oskarżonego, powołany wyżej wyrok Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 6.05.2010 r. został uchylony, a sprawa została przekazana temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W grudniu 1996 r. położona w K. przy ulicy (...) hala, wykorzystywana jako magazyn kauczuku, została w dużym stopniu na skutek pożaru zniszczona – m.in. zostały całkowicie zniszczone ściany zewnętrzne, słupy stalowe usytuowane w osi środkowej hali, podciągi stalowe podpierające przekrycie, jak i samo, wykonane z blachy, przekrycie.

W dniu 17 lutego 1997 r. została podpisana pomiędzy Spółkami z o.o. (...) w K., która dysponowała terenem hali, i określoną jako Wykonawca - (...) w S., reprezentowaną m.in. przez Prezesa Zarządu R. M. (1), umowa nr (...) o wykonanie przez Wykonawcę prac polegających na zadaszaniu placu znajdującego się na terenie hurtowni zlokalizowanej w K. przy ulicy (...), wraz z robotami towarzyszącymi – zabudowaniem podłużnej ściany bocznej oraz tylnej ściany szczytowej blachą, wykonaniem w ścianie bocznej naświetla na całej jej długości, wyposażeniem zadaszania w system odprowadzania wód deszczowych, zabudowaniem stalową blachą ścian hali nr 6.

W umowie sprecyzowano, że zadaszanie wykonane będzie przy wykorzystaniu łuków blaszanych wykonanych w amerykańskiej technologii (...), wspartych na nowowytbudowanej konstrukcji stalowej oraz istniejących słupach suwnicy, zaś wszystkie prace zostaną wykonane zgodnie ze skróconym projektem techniczno-roboczym przygotowanym przez (...), który to projekt będzie spełniał wszystkie wymogi potrzebne do uzyskania pozwolenia na budowę. W § 5. ustalono , że przedstawicielem Wykonawcy na budowie jest kierownik budowy R. M. (1), zaś § 17. dopuścił możliwość podzlecenia przez Wykonawcę części robót innym podmiotom.

Po zawarciu umowy, na zlecenie Spółki (...) zostało sporządzone w lutym 1997 r. przez związanych z Politechniką (...) M. A. i R. K. (1), oraz związaną ze Szkołą Główną (...) Pożarniczej w W. Z. B. orzeczenie techniczne - ocena stanu technicznego elementów konstrukcyjnych hali magazynowej zniszczonej podczas pożaru. W orzeczeniu wskazano, iż estakada suwnicowa może zostać wykorzystana przy odbudowie hali jako jej konstrukcja wsporcza, ale uznano za konieczne dokonanie szczegółowo wskazanych wzmocnień zdeformowanych fragmentów słupów, zaprojektowanie wzmocnienia ceowników spawanych do słupów estakady, wykonanie odpowiednich zabezpieczeń antykorozyjnych, usunięcie zniszczonego betonu oraz zaprojektowanie nowych zakończeń cokołów. W opinii zastrzeżono również, że przedstawione w niej uwagi i zalecenia pozostaną aktualne jedynie w przypadku, gdy nowa hala będzie taka sama jak poprzednia, zniszczona na skutek pożaru.

W marcu 1997 r. wykonany został przez R. K. (1), będącego projektantem poprzedniej hali, również na zlecenie (...), projekt techniczny odbudowy hali. Opierając się zasadniczo na pochodzącym z listopada 1994 r. pierwotnym projekcie, R. K. (1) dokonał, mając na względzie m.in. zalecenia wynikające z orzeczenia technicznego, zmian polegających na zmniejszeniu w stosunku do projektu pierwotnego liczby ściąągów spinających pokrycie dachowe, z zastosowaniem jednak belek o większym przekroju. Dach miał być podtrzymywany przez stanowiące całość konstrukcyjną przykrycia łukowe ze ściąągami i belkami. Z kolei łuki blaszane ze ściąągami miały się opierać na mocowanych do nowych słupów stalowych i do słupów estakady suwnicowej stalowych podciągach. Co 6 metrów były zaprojektowane elementy podporowe dachu, a ponieważ pomiędzy nimi były ściąągi, w istocie konstrukcja podporowa miała występować

co 3 metry. Stosownie do tych założeń, R. K. obliczył przekroje belek oraz pozostałe elementy konstrukcyjne podtrzymujące poszycie dachowe. W całej konstrukcji zasadnicze znaczenie dla usztywnienia i statyki całego obiektu miały ściągi stalowe. W projekcie nie przewidziano natomiast swobodnego dostępu na dach celem usunięcia nadmiaru zalegającego śniegu.

Po opracowaniu projektu, R. K. przedstawił go R. M. (1), który zaprojektowane prace określił jako trudne do wykonania, a po uzyskaniu od będącego przedstawicielem inwestora W. M. (1) oświadczenia, że nie chce on montażu ściąгов, gdyż będą ograniczały możliwość wyższego składowania towarów pod dachem, R. M. (1) zrezygnował ze współpracy z R. K. (1) i postanowił odstąpić od montażu ściąгов, nie zasięgając jednocześnie w tym względzie opinii innego projektanta. Przed przystąpieniem do zaplanowanych robót, R. M. jednocześnie nie zadbał o sporządzenie szczegółowego projektu wykonawczego odbudowanej hali, zaś w toku rozmów z przedstawicielami inwestora stwierdził, że istnieje możliwość odbudowy hali przy rezygnacji z montowania ściąгов i zastąpienia ich oddziaływania zwiększonym przekrojem podciągów.

Następnie, po uzyskaniu stosownych pozwoleń budowlanych, w dniu 4.08.1997 r. firma (...) skierowała do stosownego Wydziału Urzędu Rejonowego w K. zawiadomienie o zamiarze przystąpienia do wykonywania robót budowlanych, nie ustanawiając profesjonalnego nadzoru technicznego, a jedynie wskazując, że kierownikiem budowy będzie R. M. (1).

Roboty budowlane prowadzone na przedmiotowym obiekcie przez R. M. trwały do końca lutego 1998 r. W ich trakcie, nie sporządzając projektu wykonawczego, opierano się na projekcie R. K. (1) z marca 1997 r., z tym, że w ogóle nie zamontowano przewidzianych w jego projekcie ściąгов, co miało znaczący wpływ na statykę budowli, zmieniając rozkład obciążeń i elementów obrotowych oraz powodując nakładanie się sił poprzecznych na poszczególne przęsła słupów podtrzymujących konstrukcję dachową. W wyniku tego pozbawiona ściąгов konstrukcja dachu nie spełniała norm dotyczących warunków nośności – siła pozioma działająca na elementy wsporne dachu rosła i była w całości przekazywana na wspornikowe głowice słupów, powodując nadmierne przeciążenie tych elementów. Brak ściąгов w poważny sposób ponadto wpłynął na reagowanie obiektu w sytuacji obciążenia dachu śniegiem przez to, że konstrukcja stała się dużo bardziej wrażliwa na obciążenia o charakterze poziomym, co stwarzało nawet niebezpieczeństwo zawalenia się budynku. Jeśli zaś chodzi o wykonane w toku budowy podciągi, miały one przekrój prawidłowy i spełniłyby swoją rolę, gdyby nie zrezygnowano z zamontowania ściąгов.

Wieńcząc zakończenie prac, w dniu 6.03.1998 r. w dzienniku budowy, a następnie w dniu 9.03.1998 r. – w dołączonym do tego dziennika pisemnym oświadczeniu, R. M. (1) złożył stwierdzające nieprawdę pisemne oświadczenie, że prace wykonano zgodnie z projektem, bez wprowadzenia jakichkolwiek zmian konstrukcyjnych. Posłużyło to do zawiadomienia przez inwestora stosownych instytucji o zakończeniu prac budowlanych, co otworzyło drogę do użytkowania hali.

Po oddaniu do użytku hala była wykorzystywana jako obiekt magazynowy przez firmę (...) sp. z o.o. w K.. Na zlecenie użytkownika, okresowych rocznych kontroli stanu technicznego hali dokonywał posiadający niezbędne uprawnienia budowlane T. P. (1). Przeprowadzając w 2003 roku bardziej szczegółową 5-letnią kontrolę techniczną, poprosił wykonawcę o przedstawienie projektu budowlanego. Mimo że dokumentację przedstawiono mu niepełną, zwrócił uwagę, że niezgodnie z projektem odstąpiono od montażu ściąгов, uzyskując ze strony W. M. (1) zapewnienie, że można było w trakcie procesu budowy zrezygnować z montażu ściąгов i że na pewno autor projektu wyraził na to zgodę. Na ponawiane prośby o przedstawienie dokumentacji potwierdzającej te okoliczności, T. P. otrzymał ostatecznie odpowiedź, że dokumentacja zaginęła. Będąc jednak wielokrotnie zapewniany o zgodzie projektanta i wcześniejszym wykonaniu stosownych obliczeń, przyjął te twierdzenia za prawdę, zwracając tylko podczas jednej z kontroli uwagę na ewentualne problemy z odśnieżaniem dachu hali, do którego nie było dostępu. W obliczu tych zastrzeżeń pełniący funkcję zarządcy obiektu A. S. polecił zamontowanie kabla grzewczego, który miał rozpuszczać śnieg w czasie większych opadów.

Pomimo tego, w dniu 17.02.2006 r. doszło do zawalenia około 40 % konstrukcji dachowej, przy czym szczęśliwie nie doszło do powstania u kogokolwiek obrażeń ciała. W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że na utratę

przez konstrukcję statyki miało łącznie wpływ kilka czynników , w tym istotne znaczenie miało ponadnormatywne obciążenie dachu hali śniegiem , przekraczające ponad 2,5 krotnie obciążenie projektowe, przewidziane dla strefy klimatycznej, w której zlokalizowane było miasto K.. Z okoliczności atmosferycznych wynikało, że opady śniegu w okresie od grudnia 2005 roku do stycznia 2006 roku znacznie przewyższyły założenia normatywne, czego uczestnicy procesu budowlanego nie byli w stanie przewidzieć. Niemniej jednak, również brak zamontowania przewidzianych w projekcie ściągow w znaczący sposób osłabił statykę konstrukcji , przyczyniając się do zawalenia. Z braku ściągow, działająca na elementy wsporne dachu siła pozioma rosła i była przekazywana w całości na wspornikowe głowice słupów, powodując ich nadmierne przeciążenie, a w następstwie – skrócenie i zawalenie.

Oskarżony R. M. (1) na 50 lat, jest żonaty, posiada dwójkę dzieci w wieku 21 i 25 lat, z tytułu prowadzonej w Wielkiej Brytanii działalności gospodarczej osiąga dochód w wysokości 700-800 funtów miesięcznie. Biorąc za punkt odniesienia datę wyrokowania, jest osobą niekaraną.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków A. S. (k.2-4, 631), K. P. (k.260-261), W. H. (k. 262-263), D. K. (k.266-267), Z. G. (k. 291-292), R. K. (1) (k.296-297, 601-603), M. A. (k. 298-299, 607), A. T. (k. 355-357, 607-608), K. K. (2) (k.362-363, 616), T. P. (1) (k.638), zeznań i wyjaśnień W. M. (1) (k. 406-409, 594-595, 640), opinii biegłych M. R. (k.364-365, 410-411, 543-544, 616-617), M. G. (k. 547-549, 617) i J. K. (k. 556-563, 574-575), protokołów oględzin z dokumentacją fotograficzną i załącznikami(k.5-8, 9-22, 93-94, 264-265), dokumentacji obiektu budowlanego (k. 23-92), dokumentacji ze Starostwa Powiatowego w K. (k. 99-200), postanowienia o częściowym umorzeniu śledztwa (k. 492), opinii biegłych (k. 97-98, 270-288, 451-471), danych o osobie (k. 434, (...)), dokumentacji Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego (k. 201-259, 359), norm wyznaczonych przez Polski Komitet Normalizacji, Miar i Jakości (k. 300-304), dokumentacji ze Spółki (...) Sp. z o.o. (k.308-339, 400), dokumentacji orzeczenia technicznego(k.367-392), pisma KP (...) w K. (k.399), kserokopii umowy o zleceniu wykonania robót budowlanych (k. 412-416), dokumentacji dotyczącej (...) Sp. z o.o. w S. (k.418-420, 425-426, 438), informacji z Urzędu Miasta w K. (k.429), informacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej O/K. (k.446-449), częściowo także na podstawie wyjaśnień oskarżonego R. M. (1) (k. 422-423, 515-517, 541-542, 726).

Przesłuchany w charakterze oskarżonego R. M. (1) na etapie postępowania przygotowawczego i w pierwszym postępowaniu sądowym zasadniczo przyznał się do zarzuconych mu zachowań , wyjaśniając, że rezygnację ze ściągow uzgodnił ustnie z inwestorem, a podczas budowy opierał się na pierwotnym projekcie hali. Przyznając, że w dzienniku budowy i dołączonym doń oświadczeniu o wykonaniu prac zgodnie z projektem poświadczyl nieprawdę, podniósł, że jego działanie związane było z przyczynami o charakterze ekonomicznym – chęci utrzymania miejsc pracy i miejsca firmy na rynku. W jego ocenie, rezygnacja ze ściągow nie miała wpływu na zawalenie się hali, a przyczyną tą były nadmierne opady śniegu.

Składając wyjaśnienia w ponownym postępowaniu sądowym, R. M. nie przyznał się do popełnienia zarzuconych mu czynów, utrzymując, że w rozmowie telefonicznej projektant R. K. (1) wyraził zgodę na rezygnację ze ściągow, zgodnie z życzeniem inwestora.

Zważył Sąd, co następuje :

W niniejszym postępowaniu, jako że poprzedni wydany w tej sprawie wyrok uchylony został na skutek wyłącznie apelacji oskarżonego, znajduje w całej rozciągłości zastosowanie zakaz wynikający z zasady ne peius, określony przepisem art. 443 kpk, zakazującym wydania wyroku surowszego, niż wyrok uchylony. Zgodnie z utrwalonymi zasadami wykładni tego przepisu, naruszeniem tego zakazu jest dokonywanie, w ponownym postępowaniu, nowych, niekorzystnych dla oskarżonych ustaleń faktycznych. Tak samo, jako niedopuszczalne trzeba traktować uzupełnianie opisu czynu zarzucanego oskarżonemu przez wprowadzenie do niego jakichkolwiek znamion przestępstwa wymaganych przez prawo karne materialne, których ten opis nie zawierał przed zaskarżeniem wyroku na korzyść oskarżonego (vide np. postanowienie SN z 15.11.2005 r., sygn. akt IV KK 238/05 OSNwSK 2005/1/2055; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 17.05.2006 r. sygn. II AKa 89/06 LEX nr 183579).

Oznacza to, w istocie, ustalenie w niniejszym postępowaniu zakresu przedmiotowego rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji, który ogranicza się do zbadania, czy zgromadzony materiał dowodowy potwierdza dotyczące czynu oskarżonego ustalenia faktyczne zawarte w uchylonym wyroku z dnia 6.05.2010 r., czy też nie potwierdza, a jeżeli potwierdza, to czy tworzą one zespół powiązanych ze sobą znamion pozwalający na przypisanie oskarżonemu przestępstw określonych w uchylonym wyroku, względnie czynów zagrożonych łagodniejszą sankcją. Podkreślić tutaj zatem należy, iż punktem odniesienia dla Sądu nie jest opis czynów zarzuconych oskarżonemu aktem oskarżenia, lecz opis czynów przypisanych oskarżonemu poprzednim wyrokiem (skazującym), wydanym w dniu 6.05.2010 r., chociaż w tym zakresie różnice dotyczą wyłącznie czynu z punktu I. aktu oskarżenia, który przypisany został oskarżonemu w uchylonym wyroku z dnia 6.05.2010 r. w istotnie zmienionej postaci.

Sąd zatem w niniejszym postępowaniu był związany poprzednimi ustaleniami faktycznymi Sądu I instancji zawartymi w uchylonym wyroku w ten sposób, że jeżeli mógł poczynić w tej sprawie jakieś ustalenia, to tylko albo takie same jak w uchylonym wyroku, albo korzystniejsze dla oskarżonego; na podstawie tylko i wyłącznie takich ustaleń faktycznych Sąd mógł badać, czy tworzą one zespół znamion pozwalający na przypisanie oskarżonemu czynów z art. 164 § 1 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 2 kk, oraz z art. 271 § 1 kk w zw. z art. 12 kk.

Podkreślenia również wymaga, że zakres przedmiotowego rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie wyznaczony został w co najmniej równym stopniu przepisem art. 442 § 1 kpk, gdyż Sąd, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania, orzeka w granicach, w jakich nastąpiło przekazanie, co w konkretnym wypadku wynika z treści uzasadnienia orzeczenia sądu odwoławczego, nakazującego, przy braku wątpliwości odnośnie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, skupienie się w postępowaniu ponownym na ocenie formy zamiaru popełnienia przez oskarżonego czynu z art. 164 § 1 kk a także rozważenia przy czynie z art. 271 § 1 kk przyjęcia wypadku mniejszej wiary, a następnie podjęcia decyzji o całościowym umorzeniu postępowania karnego z powodu przedawnienia karalności obu czynów, albo, przy częściowym umorzeniu w zakresie czynu I., wymierzenie stosownej kary za czyn z art. 271 § 1 kk. Zgodnie z § 2. tego przepisu, w wypadku przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sąd rozpoznający sprawę w I instancji, przeprowadzając postępowanie w zakresie dowodów, które nie miały wpływu na uchylene wyroku, może poprzestać na ich ujawnieniu. W niniejszej sprawie, sąd ponownie przeprowadzając postępowanie z możliwości tej skorzystał, ograniczając własne postępowanie dowodowe do wyjaśnień oskarżonego i poprzestając na ujawnieniu pozostałych dowodów, gdyż w zupełności, w ocenie sądu, było to wystarczające do realizacji wskazań sądu odwoławczego, wytyczających kierunek ponownego postępowania w I instancji.

Oceniając całość dowodów, doszedł Sąd o wniosku, że oskarżony dopuścił się nieumyślnego czynu zabronionego z art. 164 § 2 kk w zw. z art. 164 § 1 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 2 kk, polegającego na tym, że w okresie od 18 sierpnia 1997 r. do lutego 1998 roku w K., jako wykonawca z ramienia Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) sp. z o.o. w S. ul. (...), a jednocześnie kierownik budowy odbudowanej hali magazynowej nr 4 należącej wówczas do (...) sp. z o.o. w K. ul. (...), realizując proces wykonawczy bez projektu wykonawczego, odstąpił od realizacji wykonawstwa inwestycji zgodnie z zaleceniami przewidzianymi w projekcie budowlanym, w szczególności poprzez rezygnację z konstrukcji dachowej montażu ściąągów spinających każdą parę podciągów podpierających przekrycia dachowe, co spowodowało zmniejszenie nośności konstrukcji, nieumyślnie sprowadzając w ten sposób bezpośrednie niebezpieczeństwo zaważenia się budowli jako zdarzenia zagrażającego zdrowiu i życiu wielu osób oraz mieniu w wielkich rozmiarach, a także, że przypisane oskarżonemu zachowanie polegające na poświadczeniu nieprawdy czynem ciągłym w dniach 6.03.1998 r. i 9.03.1998 r. w zakresie oświadczenia o wykonaniu prac zgodnie z projektem, należy zakwalifikować jako wypadek przestępstwa mniejszej wagi z art. 271 § 2 kk w zw. z art. 271 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

W obu wypadkach, jako że wymiar kary za czyn z art. 164 § 2 kk nie przekracza 3 lat pozbawienia wolności, zaś przestępstwo z art. 271 § 2 kk zagrożone jest wyłącznie alternatywnymi karami grzywny albo ograniczenia wolności, oznacza to, że po myśli art. 101 § 1 pkt 4 kk karalność tych przestępstw ustaje z upływem 5 lat od ich popełnienia. Zważywszy, że postanowienie o przedstawieniu oskarżonemu zarzutu w zakresie czynu I. sporządzone zostało w dniu 30.10.2006 r. (k. 421), zaś w zakresie czynu II. dopiero w dniu 20.02.2007 r. (k.479), konsekwencją tego jest to, że

czyn z art. 164 § 2 kk uległ przedawnieniu karalności z upływem lutego 2003 r., a czyn z art. 271 § 2 kk – z upływem 9.03.2003 r.

Ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie oparł Sąd przede wszystkim na zgromadzonych w sprawie a powołanych wyżej dokumentach, w tym także złożonych pisemnie i ustnie opiniach biegłych, oraz na nakładających się na nie relacjach osobowych źródeł dowodowych.

Na wstępie poczynić tu należy uwagę, że ogromna większość elementów stanu faktycznego jest niesporna i przez samego oskarżonego nie jest kwestionowana, co w szczególności dotyczy zdarzeń z 1997 r. i z 1998 r., związanych z przebiegiem procesu budowlanego i realizacją inwestycji w postaci odbudowy hali magazynowej, złożeniem przez oskarżonego pisemnych oświadczeń w dzienniku budowy i dołączonym doń oświadczeniu o wykonaniu prac zgodnie z projektem, które były nierzetelne, biorąc za punkt odniesienia pisemny projekt R. K., jak i okoliczności dotyczących częściowego zawalenia się w lutym 2006 r. dachu tej budowli.

Przepis art. 164 wskazuje na umyślne (§ 1) lub nieumyślne (§ 2) działanie polegające na spowodowaniu bezpośredniego niebezpieczeństwa zdarzenia określonego w art. 163 § 1 kk, które – biorąc pod uwagę, że chodzi o zawalenie się budowli – należy konkretnie odnieść do art. 163 § 1 pkt 2 kk.

W swych wyjaśnieniach oskarżony przyznał, że proces odbudowy hali został przeprowadzony bez projektu wykonawczego, a w jego trakcie nie zamontowano ściąгов spinających każdą parę podciągów – wbrew projektowi odbudowy hali sporządzonemu przez R. K. (1). Istnieje natomiast znaczna różnica pomiędzy dwoma wyjaśnieniami złożonymi przez oskarżonego na etapie postępowania przygotowawczego, w których wyraźnie przyznał się do podjęcia przez siebie takiej decyzji wbrew projektantowi, a w konsekwencji również do świadomego złożenia nieprawdziwych oświadczeń o zgodności wykonanych prac z projektem, a wyjaśnieniami złożonymi na etapach obu postępowań sądowych. W pierwszych z nich, przyznając się jeszcze na rozprawie w dniu 19.11.2007 r. (k.541) do popełnienia zarzuconych mu czynów, oskarżony podniósł jednak, że nie zastosowanie ściąгов wynikało z ustnych uzgodnień pomiędzy inwestorem a projektantami hali. W ponownym postępowaniu sądowym, na rozprawie w dniu 16.06.2011 r. (k.726) oskarżony poszedł w swych twierdzeniach znacznie dalej, wycofując się już z przyznania się do popełnienia zarzuconych czynów i utrzymując, że z projektantem R. K. (1) konsultował się telefonicznie i uzyskał ustnie jego zgodę na rezygnację z montażu ściąгов. Nie mówił o tym w pierwszych przesłuchaniach, bowiem ten fakt zaczął sobie przypominać dopiero w trakcie rozprawy sądowej.

Oceniając występujące w tych wyjaśnieniach sprzeczności, Sąd dał wiarę jedynie wyjaśnieniom oskarżonego z postępowania przygotowawczego, trudno bowiem, z logicznego punktu widzenia, dopuścić możliwość, że o tak istotnej okoliczności można było sobie przypomnieć dopiero później, w szczególności o tym, że sam oskarżony w toku rozmowy telefonicznej miał uzyskać zgodę projektanta na rezygnację ze ściąгов. Z pierwszych wyjaśnień oskarżonego wynikało bardzo wyraźnie, że decyzję o rezygnacji ze ściąгов podjął samodzielnie, nie uzyskując zgody projektanta. Również zresztą kategorycznie w swym brzmieniu są zeznania R. K. (1) twierdzącego, że nigdy nie wydał nikomu zgody na rezygnację z montażu przewidzianych w projekcie ściąгов i nigdy zmiany takiej by nie zaakceptował. Świadek ten bardzo rzeczowo i logicznie przedstawił powody tego twierdzenia – w nowym projekcie w stosunku do projektu pierwotnego zmniejszył liczbę ściąгов spinających pokrycia dachowe, zwiększając w zamian przekrój belek i zmiana ta była podstawą obliczeń dotyczących wszystkich elementów konstrukcyjnych podtrzymujących pokrycie dachowe; w tym kontekście rezygnacja z montażu ściąгов w ogromnym zakresie zdezaktualizowałaby sam projekt i wyliczenia związane z konstrukcją dachową. Potwierdziły to w całej rozciągłości opinie wyrażone przez biegłych z dziedziny budownictwa w osobach M. R., M. G. i J. K., dzielących pogląd o wpływie braku ściąгов na nośność konstrukcji dachowej.

Zdać sobie też tu należy sprawę, że projekt budowlany, jak i wszystkie jego zmiany, zawsze mają formę pisemną, składając oświadczenia o zgodności przeprowadzonych prac z projektem oskarżony, jako wieloletni uczestnik procesów budowlanych, musiał wiedzieć, że odnoszą się one do projektu pisemnego, którym dysponował, gdyż innej formy projektu przepisu budowlane nie przewidują. Gdyby rzeczywiście miał zgodę projektanta, pomijając już

okoliczność, że powołałby się na to od samego początku postępowania karnego, to przede wszystkim zadbałby, by zmiana znalazła wyraz także w formie pisemnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że działanie oskarżonego, polegające na odstąpieniu od realizacji wykonawstwa inwestycji zgodnie z zaleceniami przewidzianymi w projekcie budowlanym, w szczególności poprzez rezygnację z konstrukcji dachowej montażu ściągow spinających każdą parę podciągów podpierających przekrycia dachowe, co spowodowało zmniejszenie nośności konstrukcji, w sposób oczywisty doprowadziło do narażenia całej budowli na bezpośrednie niebezpieczeństwo jej zawalenia. Należy w sposób jednoznaczny także podkreślić, że oskarżony – jako wykonawca projektu i kierownik budowy – w żaden sposób nie był związany sugestią inwestora nie montowania ściągow, ale jego głównym zadaniem było zapewnienie prawidłowego, zgodnego z projektem i przepisami, wykonania odbudowy hali. Stwierdzenia o wystąpieniu konkretnego i bezpośredniego niebezpieczeństwa zawalenia się budowli bynajmniej nie podważają protokoły kontroli sporządzone przez T. P. (1), gdyż przeprowadzane przez niego roczne kontrole miały zakres ograniczony – polegały jedynie na rodzaju wizji lokalnej, a nie dotyczyły szczegółowych elementów konstrukcyjnych budowli. Odnośnie bardziej szczegółowej przeprowadzonej przez T. P. kontroli pięcioletniej, to zauważyć należy, że T. P. został wówczas przez W. M. wprowadzony w błąd odnośnie zgodności konstrukcji z projektem, nie dostarczono mu również dokumentacji, odnośnie której W. M. utrzymywał, że była, tylko że zaginęła.

W ocenie Sądu, odnosząc się do opisu czynu I. ujętego w akcie oskarżenia, brak jest dostatecznych danych dowodowych, by oskarżonemu przypisać nieumyślne spowodzenie katastrofy budowlanej, nie sposób bowiem w niniejszej sprawie wykazać, że istniał niewątpliwy związek przyczynowy pomiędzy bezprawnym zachowaniem oskarżonego a skutkiem – w postaci zawalenia się hali – zaistniałym osiem lat później.

Niemniej jednak, w zakresie czynu I., zdaniem Sądu jest niewątpliwe, że oskarżony dopuścił się przestępstwa z art. 164 kk powiązanego z przepisem art. 163 § 1 pkt 2 kk, spowodzenia bezpośredniego niebezpieczeństwa zawalenia się odbudowanej hali. W zakresie formy zamiaru należy, w ocenie Sądu, dokonać rozważań szczególnie ostrożnych, mając na względzie znaczne podobieństwo zamiaru ewentualnego (dotyczącego przestępstwa umyślnego), w którym sprawca przewiduje możliwość popełnienia czynu zabronionego i na to się godzi, do nieumyślnej formy tzw. lekkomyślności, gdy sprawca wprawdzie przewiduje możliwość popełnienia czynu zabronionego, ale bezpodstawnie przypuszcza, że tego uniknie. Podnieść tu należy, że sama umyślność naruszenia przez oskarżonego norm nie oznacza automatycznie umyślności zawinięcia w rozumieniu zamiaru ewentualnego z art. 9 § 1 kk. Zdaniem Sądu, z zachowania oskarżonego oraz jego wyjaśnień wynika w jednoznacznie, że przyjął on założenie, że wzmocnienia podciągów oraz innych elementów konstrukcyjnych dachu w sposób wystarczający zabezpieczą konstrukcję dachową przed zaistnieniem katastrofy budowlanej. Zauważyć należy, że jedną z przyczyn zawalenia się hali po około 8 latach eksploatacji były wyjątkowo intensywne opady śniegu, znacznie przekraczające normy obliczeniowe.

Mając na uwadze powyższe, uznał Sąd, że oskarżonemu można przypisać popełnienie jedynie nieumyślnego czynu zabronionego z art. 164 § 2 kk w zw. z art. 164 § 1 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 2 kk.

Odnośnie przejawionego zachowania oskarżonego polegającego na dwukrotnym złożeniu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru tuszowania dokonanych samowolnie zmian konstrukcyjnych, poświadczających nieprawdę oświadczeń o wykonaniu prac budowlanych zgodnie z projektem, to treść tego czynu, w opinii Sądu, jest zdecydowanie wtórna w stosunku do jego zachowania stanowiącego czyn z art. 164 § 2 kk w zw. z art. 164 § 1 kk w zw. z art. 163 § 1 pkt 2 kk. Przypisanie oskarżonemu jedynie nieumyślnej formy zamiaru w zakresie czynu I. musi, siłą rzeczy, mieć wpływ na ocenę okoliczności strony podmiotowej czynu zabronionego z art. 271 kk w zw. z art. 12 kk, przesądzając o przyjęciu wobec oskarżonego czynu zabronionego mniejszej wagi z art. 271 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.

Jak już wyżej wskazano, z uwagi na niskie zagrożenie ustawowe czynów z art. 164 § 2 kk i art. 271 § 2 kk, nastąpiło już przedawnienie karalności tych czynów, w związku z czym Sąd umorzył na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 kk postępowanie karnego prowadzone przeciwko oskarżonemu o te czyny

W związku z umorzeniem postępowania w zakresie wszystkich czynów zarzuconych oskarżonemu, kosztami sądowymi na podstawie art. 632 pkt 2 kpk obciążono w całości Skarb Państwa.

Sędzia

Zarządzenia :

- 1/ odnotować sporządzenie uzasadnienia,
- 2/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć obrońcy oskarżonego,
- 3/ kal. 14 dni.